IoS

QP Code : **23648**

(3 Hours) [Total Marks : 100

N. B. : (1) **All** questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.
(3) Give reasons / case-law wherever necessary.

1. Answer the following in not more than two sentences :- 20
   (a) What do you understand by 'Repeal' of a statute?
   (b) What is the main crux of the principle of 'Mischief Rule' of interpretation of statutes?
   (c) What is the meaning of 'schedules' in the statutes? What is their role in the statutory interpretation?
   (d) Briefly express what is the meaning of 'internal and external aids' in constructing the statutes.
   (e) What is the meaning of 'Mens Rea'? Is it applicable to the offences under the Indian Penal Code?
   (f) What do you mean by 'sub-delegation'? When is it valid?
   (g) What is the meaning of the rule of 'Ejusdem Generis'?
   (h) Explain how 'Legislative Debates' are important in the interpretation of statutes.
   (i) What do you mean by 'strict construction'?
   (j) What is the presumption about the territorial operation of a statute?

2. Write short notes on any **four** (4) of the following :- 20
   (a) Purposive construction.
   (b) Mandatory and Directory Provisions.
   (c) Quasi Repeal by Desuetude.
   (d) Dictionaries as external aid to construction of statutes.
   (e) Nature of construction of Penal Statutes.
   (f) Doctrine of Repugnancy.

3. Solve any **two** (2) of the following situational problems :- 12
   (a) In one act there was a word 'impracticable', which was tried to be interpreted before the court as 'impossible'. The judge was of the view that dictionary could be referred to for ascertaining if 'impracticable' would be same as 'impossible'. The word 'impracticable' was not defined in the act.

[TURN OVER

MUPD15204 K.C.Law College 21-11-2015 10:22:04

(i) Can the judge make use of a dictionary to ascertain if 'impracticable' meant 'impossible', for interpreting the provision of the act which contained the said word?

(ii) When can use of dictionary be totally disallowed?

(b) In one case, a question of interpretation arose about a service rule which provided that 'a Government Servant shall, unless for special reasons otherwise directed by government, retire from service on completing his 55 years of age'. The issue before court was if the Government could retire the civil servant even before attaining the age of 55 years. It was argued on behalf of civil servants that the Government intended to use the provision against civil servants by interpreting that government can retire the civil servants even before their attaining age of 55 and it was against Art. 311 of the constitution. The attorney of Government argued that the provision only intended to enable the Government to extend services of any civil servant beyond 55 years of age, in special situation and it did not therefore violate Art. 311.

(i) Which of the two interpretations should the Court hold to be legally tenable?

(ii) Why? Cite case-law.

(c) An act for giving free primary education to all children was passed. It was looked at as a childrenwelfare legilation. One provision in the said Act about the fees had two meanings possible, in the given context. One favoured the children while the other favoured the school administration, against interests of children.

(i) Which interpretation shall have to be accepted? Why?

(ii) Which principle of interpretation is applicable in such cases? Explain it in brief.

4. Answer any **four** (4) of the following in full :– 48

(a) What are the basic principles of interpretation of statutes?Fully explain any two of them.

(b) Critically examine the position of 'internal aids' to construction of statutes. Explain in full any three of such 'internal aids'.

(c) "'Subsidiary rules of interpretation' can never be ignored while constructing and interpreting any statute or document".

[TURN OVER

MUPD15204 K.C.Law College 24-11-2015 10:23:48

Critically comment on this statement and explain in detail any three of such subsidiary rules of interpretation.

(d) Explain in detail what you mean by 'repeal of a statute'. Write the various principles of interpretation and construction relating to 'repeal' of statutes.

(e) Briefly explain the objective and scheme of "The General Clauses Act". When can the provisions of the said act be used and when they cannot be used while interpreting any Indian statute?

(f) Explain what you understand by Remedial and Penal statutes. Discuss various principles of interpretation which are connected to them.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) [एकूण गुण : १००

सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडवायचे आहेत.
(२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
(३) आवश्यक तेथे कारणे / केस लॉ द्या.

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे दोनच वाक्यांमध्ये लिहा :- २०

(अ) कायद्याची रद्दबातलता (रिपील) म्हणजे काय?

(ब) कायद्याच्या अर्थबोधनामध्ये 'मिश्चीफ रूल'च्या तत्त्वामधील मुख्य गाभा (क्रक्स) काय आहे?

(क) कायद्यामधील 'परिशिष्ट' (शेड्यूल) याचा अर्थ काय? कायद्याच्या अर्थबोधनामध्ये त्यांची काय भूमिका आहे?

(ड) कायद्याच्या रचनेमध्ये 'अंतर्गत व बाह्य आयुधे' (एड्स) म्हणजे काय? थोडक्यात व्यक्त करा.

(इ) मेन्स रिया (दोषी मन) म्हणजे काय? हे तत्त्व भारतीय दंडविधानामध्ये नमूद गुन्ह्यांना लागू आहे काय?

(फ) 'सब-डेलिगेशन' म्हणजे काय? ते कधी वैध असते?

(ग) एज्युसडेम जनरीस नियमाचा अर्थ काय?

(ह) कायद्याच्या अर्थबोधनामध्ये 'विधीमंडळातील चर्चा' (लेजिस्लेटीव्ह डिबेटस्) कशी महत्त्वाची ते लिहा.

[TURN OVER

MUPD15204 K.C.Law College 24-11-2015 10:25:05

(ई) 'सक्त रचना' (स्ट्रिक्ट कन्स्ट्रक्शन) म्हणजे काय?

(ज) कायद्याच्या स्थलसिमेबाबतच्या अंमलामध्ये (टेरिटोरीयल ऑपरेशन) कोणते गृहितक (प्रिझम्पशन) आहे?

२. खालीलपैकी कोणत्याही **चार** (४) वर टिपा लिहा :- २०

(अ) हेतुतः रचना (पर्पसिव्ह कन्स्ट्रक्शन).

(ब) आदेशात्मक व निर्देशात्मक (मँडेटरी व डायरेक्टरी) तरतूदी.

(क) क्वासी रिपील बाय डेस्युट्यूड.

(ड) कायद्यांच्या रचनेमध्ये शब्दकोषांचा बाह्य आयुधे म्हणून उपयोग.

(इ) दंडात्मक कायद्याच्या रचनेचे स्वरूप.

(फ) डॉक्ट्रीन ऑफ रेप्युग्नन्सी (विरुद्ध तत्त्व).

३. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** (२) प्रसंगाधारीत प्रश्न सोडवा :- १२

(अ) एका कायद्यामध्ये 'अव्यवहार्य' असा शब्द होता व तो एका न्यायालयामध्ये 'अशक्य' या स्वरूपात अर्थबोधीत करण्याचा प्रयत्न चालू होता. त्यावेळी न्यायाधीशांचे मत असे झाले की 'अव्यवहार्य' म्हणजे 'अशक्य' मानता येईल काय हे पाहण्यासाठी शब्दकोषाचा वापर करता येऊ शकतो. सदर कायद्यामध्ये 'अव्यवहार्य' या शब्दाची व्याख्या दिलेली नव्हती.

(१) न्यायाधीश 'अव्यवहार्य' म्हणजे 'अशक्य' मानता येईल काय हे पाहण्यासाठी व त्याद्वारे त्या कायद्यातील सदर तरतुदीचे अर्थबोधन करण्यासाठी शब्दकोषाचा वापर करू शकतात काय?

(२) कोणत्या परिस्थितीमध्ये शब्दकोषाचा वापर अजिबात करता येणार नाही?

(ब) एका केसमध्ये अर्थबोधनाचा एक प्रश्न एका सेवा नियमांचे तरतुदीबाबत उपस्थित झाला. सदर तरतूद अशी होती की "कोणताही शासकीय सेवक, जर विशेष कारणांस्तव शासनाने वेगळे निर्देश दिले नाहीत, तर सेवेतून त्याचे वयाची ५५ वर्षे पूर्ण झाल्यावर निवृत्त होईल." न्यायालयासमोर प्रश्न होता की या तरतुदीप्रमाणे शासकीय सेवकास ५५ वर्षे पूर्ण होण्याआधीच शासन निवृत्त करू शकेल काय? शासकीय सेवकांच्या वतीने असा युक्तिवाद केला गेला की शासनाचा ५५ वर्षे वयापूर्वीच सेवकांना निवृत्त करण्याचा इरादा आहे व तसे अर्थबोधन ते करतील, जे राज्यघटनेच्या कलम ३११ विरुद्ध आहे. शासनाचे अधिवक्त्यानी युक्तिवाद केला की शासनाला केवळ ५५ वर्षे वयानंतर

[TURN OVER

MUPD15204 K.C.Law College 24-11-2015 10:26:48

काही सेवकांची सेवा पुढे सुरू ठेवण्याचा इरादा आहे व ते घटनेच्या कलम ३११ चे उल्लंघन होत नाही.

(१) वरील दोनपैकी कोणते अर्थबोधन न्यायालयाने कायद्याने टिकणारे आहे असे मानले पाहिजे?

(२) का? केस लॉ सांगा.

(क) सर्व मुलांना मोफत प्राथमिक शिक्षण देण्याचा कायदा पारीत करण्यात आला. सदर कायदा मुलांचे हिताचा कायदा म्हणून मानला गेला. सदर कायद्यातील एका तरतुदीचे दिलेल्या संदर्भात दोन अर्थ निघत होते. एक अर्थबोधन मुलांचे फायद्याचे तर दुसरे शाळेच्या व्यवस्थापनेच्या बाजूने व मुलांचे हिताविरुद्ध होते.

(१) कोणते अर्थबोधन स्वीकारावेच लागेल? का?

(२) अर्थबोधनाचे कोणते तत्त्व अशा प्रसंगी लागू पडते? ते तत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही **चार** (४) प्रश्नांची दीर्घोत्तरे लिहा :- ४८

(अ) कायद्याच्या अर्थबोधनाची मूळ तत्त्वे कोणती? त्यामधील कोणतीही दोन सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

(ब) कायद्यांच्या अर्थबोधनामध्ये 'अंतर्गत आयुधांची' स्थिती सविस्तरपणे स्पष्ट करा. अशा 'अंतर्गत आयुधांपैकी' कोणतीही तीन सविस्तरपणे लिहा.

(क) ''कोणताही कायदा अथवा दस्त याचे अर्थबोधन करताना 'अर्थबोधनाचे संलग्न/सहाय्यक नियम' केव्हाही दुर्लक्षित करून चालणार नाहीत.'' या वाक्यावर टिकात्मक विवेचन लिहून कोणतेही तीन 'अर्थबोधनाचे संलग्न/सहाय्यक नियम' (सब्सिडियरी रूल्स) लिहून सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

(ड) कायद्याची रद्दबातलता (रिपील) म्हणजे काय, याबाबत सविस्तर माहिती लिहा. सदर रद्दबातल बाबत अर्थबोधनाची व रचनेची विविध तत्त्वे सविस्तरपणे लिहा.

(इ) 'द जनरल क्लॉजेस ॲक्ट' या कायद्याचा हेतू व कायद्याची रचना याबाबत थोडक्यात सांगून सदर कायद्याच्या तरतुदी भारतीय कायद्याच्या अर्थबोधनामध्ये केव्हा वापरता येतात व केव्हा वापरता येत नाहीत ते स्पष्ट करा.

(फ) रेमेडियल व पिनल कायदे म्हणजे काय ते स्पष्ट करा. सदर प्रकारच्या कायद्यांच्या अर्थबोधनाशी निगडीत विविध तत्त्वे व नियम लिहा.

MUPD15204 K.C.Law College 24-11-2015 10:28:18